

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

KAUSVOL GARDSBARNEHAGE

ÅRSPLAN 2022-2023

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Innhold

ÅRSPLAN 2022-2023	1
Innledning	4
Formål	4
Velkommen til Kausvol gardsbarnehage	5
Barnehageåret 2022-2023	6
Temaplan	6
Våre avdelinger heter Bjørk, Lønn, Rogn og Selje	9
Årsplanen	9
Visjon	9
Ideologi	10
Ambisjon	11
Kjerneverdiene våre	11
Humor og glede - betyr for oss:	11
Varme - betyr for oss:	12
Vekst - betyr for oss:	12
Å være stillasbygger:	13
Progresjon	14
Kvalitetsstandard for fagområder gjennom året	14
2. Kropp, bevegelse, mat og helse	16
3. Kunst, kultur og kreativitet	17
4. Natur, miljø og teknologi	17
5. Antall, rom og form	18
6. Etikk, religion og filosofi	18
7. Nærmiljø og samfunn	19
Kvalitetsstandard for pedagogiske aktiviteter	20

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Gårdsliv og fjøset	22
Brannvern	22
Trafikkforståelse	23
Førstehjelp	23
Fuglene gjennom hele året	23
Vårt syn på	24
Livsmestring	24
Barns medvirkning	25
Inkluderende barnehage- og skolemiljø	25
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte	26
Språkmiljø	26
Skolegruppa	26
Digital praksis	27
Tilvenning	27
Tilknytning	28
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	29
KIDPLAN	30
Kultur for læring	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Foreldresamarbeid	30
Foreldrerådet	31
Samarbeidsutvalget (SU)	31
Andre samarbeidspartnere	31

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Innledning

Kausvol gardsbarnehage eies av Ragnhild Finden og Live Brovold Sveum. Barnehagen ligger på garden Kausvol ca. to kilometer nord for Stange sentrum. Barnehagen ble startet i 2001 og i år har vi drevet i 21 år. Vi har fire avdelinger i gårdens gamle grisefjøs for barn fra 1-6 år og store flotte områder på og rundt garden som vi benytter i hverdagene våre.

Denne årsplanen er utviklet og utarbeidet av personalet i Kausvol gardsbarnehage. Vi har brukt planleggingsdager og personalmøter til dette arbeidet. Implementering av verdier og kvalitetsstandarder er ferskvare og noe vi jobber med kontinuerlig i ulike forum.

Formål

Kausvol gardsbarnehage følger bestemmelsene i Lov om barnehager § 1: *«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Lov om barnehagen.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Velkommen til Kausvol gardsbarnehage

Vi ønsker dere varmt velkommen til Kausvol gardsbarnehage! Vi har drevet barnehage på Stange i over 20 år, vi startet med å utvikle konseptet for gardsbarnehagen i juni 2001 og kunne ønske 12 barn velkommen til oppstart 19. november samme år. Vi var en ansatt i tillegg til Ragnhild og meg den første tiden, før vi utvidet til å være fem ansatte etter noen måneder med lange arbeidsdager. Vi bygget den pedagogiske plattformen og satset på gard-, natur og uteliv. Dette speilet seg i alle aktiviteter, turer og i det pedagogiske arbeidet vårt. Nå, etter 21 år og 25 ansatte til, er det denne pedagogikken vi har vært tro mot, samtidig som vi har utviklet den i tråd med endringer i samfunnet, medvirkning fra barn, ansatte og foreldre. Engasjementet for læring i uterommene, naturen, fjøset og gården er vårt varemerke og mange barn i Stange har minner fra duejakt i barnehagen, turer til Holmen og Næstenhaugen, gjerne med et godt måltid eller samling rundt bålet. Samtaler, læring og undring med en god venn eller en tilstedeværende voksen i de naturlige læringsarenaene, er kjennetegn på vår kvalitet.

I dette barnehageåret skal vi fortsette arbeidet med inkludering og hver dag har alle ansatte sansene skjerpet for et inkluderende barnehagemiljø, som også er tittelen på et samarbeidsprosjekt med barnehagene i Stange kommune.

Vi er nå i prosess med å ta imot nye barn og deres familier og inkludere dem i barnehagelivet på og rundt Kausvol. Velkommen til oss!

Live Brovold Sveum, Styrer i Kausvol gardsbarnehage.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Barnehageåret 2022-2023

Vi gleder oss til å starte et nytt barnehageår. Vi skal fortsette arbeidet med Inkluderende barnehagemiljø, ved hjelp av et prosjekt som er et samarbeid mellom Stange kommune og utdanningsdirektoratet, Udir. Prosjektet heter Inkluderende barnehage og skolemiljø.

Vi har over mange år, utarbeidet en temaplan som vi jobber etter og som er tilpasset vårt konsept som gardsbarnehage, der vi naturlig nok også er nært knyttet til naturen, årstider, vær og naturfenomener. Relasjoner, vennskap, mangfold, inkludering og livsmestring er viktig for oss og samfunnet for øvrig. Vi er med på å utdanne framtidens menneskelige ressurser.

Hvert halvår er delt opp i tema og hvert tema deles i gards- og naturuker. Dette året forsterker vi temaarbeidet med små og store prosjekter der vi fordyper oss faglig og jobber forskningsbasert. For oss er medvirkning viktig, så veien til resultatet av arbeidsperioden vil være preget av både barn og ansattes interesser. Dette synliggjøres i avdelingenes ukeplaner på Kidplan.

Temaplan

August	Tilvenning for nye barn og foreldre Bli kjent i ny gruppe Tilvenning til gardsuker og naturuker. Forventningsavklaringer Innhøsting - grønnsaker/bær Kultur og tradisjon Vennskap og samarbeid Fjøset og dyra våre Oppstart skolegruppa - tur på Ottestadstien Forut barneaksjonen Plandag 12.08.2022
September	Meg selv, kroppen min og følelser Innhøsting - grønnsaker/ bær Kultur og tradisjon Beredskapsuke, uke 38 Høstfest og Forut barneaksjonen Vennskap og samarbeid Fjøset og dyra våre Skolegruppa – overnatting og duejakt

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

	Forut barneaksjonen
Oktober	Høsten - klær, vær, temperatur og farger Hva skjer i naturen om høsten? Vi rydder opp i drivhus og kasser Trekkfugler/standfugler Foring av fugler og fuglekarnapp Rense fuglekassene Kosebamsedag Vennskap og samarbeid Fjøset og dyra våre – vi klargjør i fjøset til dyra skal inn Juleverksted
November	Juleverksted Fugleforing, lage fuglemat Vennskap og samarbeid Fjøset og dyra våre Plandag 25.11.2022
Desember	Tradisjonsformidling Adventssamlinger Nissen på Låven Luciafeiring, skolegruppa går Lucia i de andre avdelingene Utdeling av juleposer. Gløggservering ved henting. Fjøset og dyra våre
Januar	Vennskap/Felleskap Forme snø og fryse vann Vinteraktiviteter Vinterfugler og foring Spor og sportegn Fjøset og dyra
Februar	Plandag 03.02.2023 Vennskap/Felleskap Samefolkets dag - 6. februar Vinterfugler og foring Aktivitetsdag/fargefest Spor og sportegn Vinteraktiviteter Fjøset og dyra Forkultur såing
Mars	Vennskap/Felleskap Vinteraktiviteter Påskeverksted

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

	Kjøkkenhage – såing Fjøset og dyra
April	Mangfold & gjensidig respekt Påskeforming Påskefrokost Påskebudskapet Vårtegn Vårønn Trekkfugler Rusken uke Fjøset og dyra
Mai	Mangfold & gjensidig respekt Vårmarked Såing/planting ute 17. mai trening Sykkelope/traktoruke Vi lærer om trafikk Skolebesøk – skolegruppa Fjøset og dyra Insekter
Juni	Tilvenning/overgang til stor avdeling Mangfold & gjensidig respekt Planleggingsdager 8. og 9. juni Insekter Skolegruppeavslutning Sommer og vannaktiviteter Fjøset og dyra Plandager 09. og 10.06

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Våre avdelinger heter Bjørk, Lønn, Rogn og Selje

Bjørk og Lønn er våre avdelinger for de eldste barna, mens Rogn og Selje er småbarnsavdelingene. Presentasjoner av avdelingene og personalet ligger på nettsida. www.kausvol.no

Rammeplan for barnehagen

Rammeplan for barnehagen er vårt styringsdokument over innhold og oppgaver. Vi bruker den til planlegging, dokumentasjon og vurderingsarbeid i barnehagen. Vi vil kvalitetssikre at vårt verdigrunnlag og vår praksis er i tråd med rammeplanen og at den brukes i alle deler av organisasjonen.

Årsplanen

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der det skal planlegges, reflekteres, gjennomføres, dokumenteres og vurderes. Vårt pedagogiske arbeid skal være forankret i Lov om barnehager og Rammeplanen og årsplanen skal synliggjøre hvordan vi arbeider med disse styringsdokumentene i vår pedagogiske praksis. I tillegg til denne årsplanen har vi mer detaljerte halvårsplaner i hver av gruppene.

Visjon

Barnehagens visjon handler om hva vi skal skape sammen og hva vi skal strekke oss etter – hver dag.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Visjonen er et godt bilde på at vi ønsker å ha fast grunn under føttene, stabile forhold og god kontakt med jorda, samtidig som det utfordrer oss til å utvikle barns undring og åpne innstilling til livet som ligger foran dem.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Ideologi

Kausvol gardsbarnehages ideologi bygger på formålet i loven, rammeplanen, stortingsmeldinger, samt kommunens satsningsområder. I tillegg er vår profil som gardsbarnehage basert på de mulighetene vi har her, og vi legger de pedagogiske aktivitetene til garden og naturen omkring oss.

Garden er som en egen liten verden for oss her i barnehagen. Kulturlandskapet, skogen og naturen rundt garden er arenaen vi bruker mye i vårt pedagogiske arbeid. Vi legger til rette for at barna skal få gode opplevelser på sine turer rundt om i naturen i de forskjellige årstidene, i allslags vær og lære seg om samspill i naturen og om samspill mellom naturen og omgivelsene. Slik lærer vi å respektere og verne om livet, naturen og hverandre.

Vi følger skiftningene i årstidene, gir barna innsikt i de prosessene som foregår i naturen, på jorden og i fjøset. Fra jord, til mat, til jord ved å la de ta del i såing, spiring, vanning, lusing, innhøsting, foredling, kompostering av avfallet fra det vi har dyrket. Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og få mulighet til å utvikle og utfolde seg.

*«Vi arver ikke jorden av våre forfedre, vi låner den av våre barn.»
Indiansk ordspråk.*

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Være deltakende og by på oss selv i tull og tøys, rim og regler, vitser og annet morsomt som smitter og bidrar til en god stemning blant barn og voksne.
- Henge fra oss de bekymringene som kan vente utenfor døra
- Huske at vår egen tilstand er avgjørende for om det blir en god dag
- Være inkluderende
- Ved å være positiv og ha en positiv holdning oppnår vi humor og glede.

Varme - betyr for oss:

- Kjærlighet, omsorg og anerkjennelse
- Trygghet og gode relasjoner
- Latter, glede og mestring

Når vi lykkes med varme i hverdagen:

Ser vi omsorg og kjærlighet, glede og mestring hos trygge barn i gode relasjoner. Voksne som toner seg inn på barnets behov.

Hører vi glade barn og voksne, gode samtaler, positive tilbakemeldinger og latter.

Føler vi kjærlighet og omsorg, vi føler oss verdsatt og anerkjent for den vi er, trygg og velkommen.

Dette får vi til ved å:

- Ta imot nye barn, foreldre og kolleger på en varm og hyggelig måte
- Være en god vert, det vil si at vi tar varmt hånd om besøkende
- Er tilstedeværende.
- Lærer oss å kjenne hvert barn og se deres behov.
- Legge til rette for trygghet i hverdagen.
- Gi positiv feedback til barn.
- Er en varm voksen som på respektfull måte setter trygge og tydelige grenser.

Vekst - betyr for oss:

- Barnas og voksnes utvikling i takt og harmoni.
- Faglig interesserte og motiverte voksne som til stadig deltar i kompetanseheving for barnas beste

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Barna bidrar til dyrking og dyrestell, og erfarer nærhet og kontakt med naturen

Når vi lykkes med vekst i hverdagen:

Ser vi engasjement og mestring både hos barn og voksne, og vi kan se at det vokser og gror i naturen

Hører vi latter og glede fra barn, ansatte og foreldre.

Har vi robuste barn som står støtt i seg selv og sier - «Se på meg! Se hva jeg klarer!»

Føler vi kjærlighet og omsorg, verdsatt og anerkjent for den vi er, trygg og velkommen. Et godt samarbeid med foreldrene, og klima for foreldreveiledning.

Dette får vi til ved å:

- Være engasjert tilstede.
- Være i forkant, og møter forberedt til samling, tur og alle gjøremål.
- Ha god motivasjon og godt samspill, med barna, foreldre og kolleger.

Å være stillasbygger:

Betyr for oss at vi ønsker å være barnehagen som gir barna mulighet til å bli den beste utgaven av seg selv ut fra deres egne forutsetninger.

Når vi lykkes med å være stillasbyggere i hverdagen:

Ser vi glade og fornøyde barn som mestrer språk og læring, fysisk utvikling og sosial kompetanse. Vi ser engasjerte og kompetente voksne.

Hører vi jubel, i form av klapp og hurrarop, og barn som ønsker å vise det de kan, har lært og det de gleder seg over.

Føler vi samhold, delt glede, mestring og motivasjon til ny læring og nye utfordringer.

Dette får vi til ved å:

- Jobbe med mestring, veiledning, trygghet og utvikling.
- Gi og få tilbakemeldinger som grunnlag for utvikling.
- Ha gode samtaler med grupper av barn og enkeltbarn.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Aktivt jobbe med tilhørighet og vennskap.
- Ha en ja-kultur tuftet på trygghet, god kultur og organisering.
- Ha fokus på naturlig medvirkning, der de voksne engasjerer seg i det ungene viser interesse

Progresjon

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at alle barn i alle aldersgrupper skal får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barns interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter.» Rammeplan for barnehager

Hvert alderstrinn bygger på hverandre. Vi er ansvarlige for å møte og tilrettelegge, planlegge, evaluere og justere vår praksis slik at vi legger til rette for utvikling og progresjon. Det er igjennom vårt pedagogiske arbeid, fagområdene, visjon, ideologi, kjerneverdier og kvalitetsstandarder at vi møter barns leke-, aktivitets- og læringserfaringer og tilpasser tilbudet til barnets alder og erfaringsgrunnlag og sikrer progresjon.

Kvalitetsstandard for fagområder gjennom året

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er det presentert sju fagområder som barnehager er pålagt å jobbe med.

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt og et fagområde vil ofte opptre i kombinasjon med andre fagområder. For hvert fagområde er det utarbeidet mål for arbeidet. Arbeidet med fagområdene tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppas sammensetning, barnas ulike behov og øvrige forutsetninger. Alle skal få mulighet til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå. Det er barnehagen som utarbeider plan for arbeidet med fagområdene. Gjennom gode rutiner for planlegging og gjennomføring sikrer vi barnas læringsprosesser og utvikling.

Vårt arbeid med fagområdene er synliggjort i avdelingenes halvårsplaner.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Mål: Barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barna skal leke med språk, symboler og tekst. Og det stimuleres til språklig nysgjerrighet, bevissthet, utvikling (begrepsforståelse og variert ordforråd), uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.

Dette får vi til ved å:

- Jobbe med estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur.
- Være gode språklige forbilder og lytte, bruke bevisst kroppsspråk, talespråk og tekster.
- skape et godt språkmiljø i barnehagen og bruke det aktivt i hverdagen. Leke med språket i hverdagen, ute som inne, og skape språkstimulerende læringssituasjoner.
- Benytte oss av et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.
- Improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder, ord, bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- Gjennomføre ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål: Alle barn skal utvikle en god selvfølelse i gode relasjoner og oppleve bevegelsesglede og mestring. Få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Dette får vi til ved å:

- Arbeid med utvikling av ferdighetstilbud til barna. Dele på idéer og materiell mellom avdelingene. Se på sammenhengen mellom ernæring og god helse. Avspenning, restitusjon og hvile i hengekøyer. Motorisk lek og aktiviteter i naturen. Fokus på sykkel, ski, skøyter, ball og orientering. Lære seg å kjenne på egne grenser

og lære å respektere andres grenser.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede. Vi skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Barnehagen skal inkludere barna i aktiviteter der de kan få være i bevegelse og lek, oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger.
- Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter motiveres barna til å spise sunn mat og det viser seg at gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Vi skal bidra til at barna kan oppleve matkultur og matglede. Også barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen og det skal legges til rette for mentalt og sosialt velvære.
- Gjennom arbeid med dette fagområdet får barna innsikt i matens opprinnelse og veien fra mat til måltid. Barna motiveres til å spise sunn mat og kan få en grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Mål: Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike måter som gir barna anledning til utforsking, fordyping og progresjon. Barna skal i arbeid med ulike uttrykksmåter få oppleve undring og kunstnerisk utfoldelse. Barna skal få oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Dette får vi til ved å:

- Ha lett tilgang på ulike formingsmateriell
- La barna prøve ulike teknikker og materialer til å uttrykke seg
- Samtale med barna om deres kunst og kulturelle uttrykk. Være en lyttende voksen.
- Motivere barna til å skape varierte uttrykksformer
- Gi barna mulighet til å bli kjent med de ulike tradisjonene.

4. Natur, miljø og teknologi

Mål: Barna skal få bruke kroppen sin ut ifra egne forutsetninger og i en variert utemiljø. De skal få lære å bli glad i naturen. De skal også oppleve glede ved lek og læring, og få erfaringer som fremmer barnas forståelse for ressurser, bevaring, mangfold og bærekraftig utvikling.

Dette får vi til ved å:

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Ha faste ute-/turdager for alle avdelinger
- Bruke nærmiljøet
- Turens varighet og lengde tilpasses barnas alder og forutsetninger
- Veien til målet er like viktig som å nå målet – undring rundt ting som opptar barna er en viktig arena for læring
- Personalet knytter det vi ser i naturen sammen med tema som vi jobber med ellers i barnehagen.
- Bruke naturen til utforsking, undring, lek og læring
- Vi voksne formidler gode opplevelser med friluftsliv året rundt i all slags vær
- Bruke forskjellige naturområder med respekt, høste av det naturen gir oss og ha fokus på hvordan vi kan bevare den.

5. Antall, rom og form

Mål: Barna skal kunne matematiske begreper og ha forståelse for betydningen av disse

Barna skal utvikle en logisk tankegang. Barna skal lære seg om tall, mengder og former, betydningen og plasseringen av disse i et system.

Dette får vi til ved å være:

- Voksne som ser, hører og bruker begrepene aktivt i barnas lek og hverdag i barnehagen, for å konkretisere betydningen av begrepene for barna.
- Voksne som stiller gode spørsmål og stimulerer til utvikling av barnas logiske tankegang.
Vi skal jobbe mye praktisk med å utforske, erfare og leke med tall, former og mengder. Vi skal eksperimentere og leke samt bruke «mattebriller» for å se matematikk i hverdagsaktivitetene våre.
Vi vil spille spill og bruke pedagogisk matematikkmateriell

6. Etikk, religion og filosofi

Mål: Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner og tradisjoner knyttet til religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

Dette får vi til ved å:

- I barnehagen må vi skille mellom feiring og markering. Markering er viktig i barnehagen, det er en pedagogisk aktivitet som handler

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

om å formidle kunnskap om, og gi spesiell oppmerksomhet til en høytid. Dette bidrar til den kulturelle danningen som vi til dels er ansvarlig for. Respekt og forståelse for andre kan skapes i møte med høytider som ikke er ens egne.

- Aktiviteter for markering av en høytid kan være samtale, gjenfortelling av tekster knyttet til den, bildebøker, sanger og estetiske uttrykk som preger høytiden.
- Høytidsmarkering, slik rammeplanen forutsetter, er at det religiøse innholdet i religionen kommer til uttrykk, barna bør lære hvem som feirer høytiden, hvorfor de gjør det og hvordan det kan foregå. Det er viktig at formidlingen åpner for spørsmål og undring og den verbale formidlingen dreier seg også om å bidra til barnas språklige danning.
- For de minste barna er det viktig å legge til rette for opplevelser mer enn for kognitiv læring, skape en spesiell stemning, la dem møte noen få ord og konkrete enkle gjenstander, eller bilder. Gjentakelse er bedre enn variasjon og mange aktiviteter.
- Det beste tipset for å markere en religions høytid er å spørre foreldrene om råd, tips og erfaringer knyttet til barna og høytiden.

7. Nærmiljø og samfunn

Mål: Barna skal få medvirke i barnehagens hverdagsliv og lekaktiviteter. Vi skal bruke nærmiljøet, lokale tradisjoner, samiske tradisjoner og ha et internasjonalt perspektiv i planlegging av aktiviteter og pedagogisk arbeid. Gjennom leken skal barna få erfaring med samhandling, sosiale ferdigheter og få innsikt i og erfaring med deltagelse i et demokratisk samfunn.

Dette får vi til ved å:

- Bruke hele nærmiljøet vårt
- Bruke bøker og formidle lokalhistorie
- Delta i Forut-aksjonen
- Feire Samefolkets dag
- Ha barnesamtaler
- At vi er lydhøre og anerkjennende i møte med barna
- Tar vare på barnehagens tradisjoner samtidig som vi blir kjent med nye

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Kvalitetsstandard for pedagogiske aktiviteter

Dette er oppgaver og aktiviteter som er viktig for oss at vi gjør hvert år, såpass viktig at vi tar det inn her. De skal være forankret i og gi innhold til fagområdene. Til sammen gir dette basisen for årsplanen for barnehagen og viser hvordan vi arbeider med fagområdene i hverdagen igjennom hele året.

Språk

Mål: Kausvolbarna skal utvikle sine språkferdigheter og oppleve språkglede i barnehagen

Språkglede betyr for oss:

Gode og dype samtaler med barna. Fortellerglede. Lek, tull og tøys med rim, regler, sanger og fantasi. At vi «språkbader» barna i hverdagsaktivitetene.

Når vi lykkes med språkglede i hverdagen:

Ser vi glade barn i interaksjon med engasjerte voksne, gode venner som prater sammen, leker med språket og leser bøker. Vi ser bokstaver og ord i barnehøyde på avdelingen, gestikulering, kroppsspråk og nysgjerrig lek med språk og bokstaver.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Hører vi masse prating og lek med lyder, ord og fantasi, sang, rim, regler og fortellinger fra voksne og barn. Vi hører følelser med forskjellige ord på.

Føler vi tilhørighet, fellesskap, mestring og forståelse

Dette får vi til ved å:

- Være deltakende og by på oss selv i tull og tøys, rim og regler, vitser og annet morsomt som smitter og bidrar til en god stemning blant barn og voksne.
- Henge fra oss de bekymringene som kan vente utenfor døra
- Huske at vår egen tilstand er avgjørende for om det blir en god dag

Målene i arbeidet med språkmiljøet er å:

- Styrke det daglige arbeidet med språklæring i barnehagen gjennom ulike leseaktiviteter.
- Styrke det daglige arbeidet med språklæring i barnehagen gjennom å være bevisste på språklig mangfold.
- Øke de ansattes kompetanse i å iverksette spissede tiltak så tidlig som mulig for barn som er språklig forsinket eller har språkvansker, og som senere kan stå i fare for å utvikle lese- og skrivevansker.
- Være gode språkmodeller og stimulere til et godt språkmiljø
- Gi barna positivt forhold til tekst og bilde, og legge til rette for leseaktiviteter. Eks. språklig samspill, som høytlesing, fortelling, samtaler, lek med skriftspråk, rim, regler og spill.
- Å gi barna mulighet for språklig bevissthet. At barnet blir oppmerksomme på selve språket.
- Å etablere en kultur for lesing for alle i barnehagen.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Gårdsliv og fjøset

Mål: Barna skal få innsikt i og kunnskap om dyrking av jorda og sammenhengen mellom landbruk, matproduksjon, dyr og natur. Barna skal få innsikt i livets sirkel, fra fødsel til død. De skal få kunnskap om dyra, foring og stell og lære å vise omsorg og respekt overfor dem.

Dette får vi til ved å:

- Vi sår, dyrker og steller grønnsakene i grønnsakhagene og drivhusene. På høsten jobber vi med innhøsting og foredling av frukt, bær, grønnsaker og urter. Vi observerer bønder i deres arbeid på jorda rundt barnehagen og følger endringer på jordene gjennom årstidene.
- Barna deltar aktivt i det praktiske arbeidet i fjøset og har egne ansvarsoppgaver under fjøsstellet. Vi er bevisste på hvordan vi bruker fjøset som en unik læringsarena. Fjøsstellet i Kausvol gardsbarnehage viser barn og voksne i samspill der omsorg er en grunnleggende verdi.
- Bruker fagbøker til innhenting av fakta om dyr og natur. Temarelaterte samlingsstunder.

Brannvern

Mål: Barn skal få tilegne seg enkel kunnskap og gode holdninger om brannvern

Dette får vi til ved å:

- Bruke det pedagogiske opplegget Brannbamsen Bjørnis i brannvernopplæring
- Vi har samling med temaplansjer
- Vi bruker kopioriginaler til fargelegging
- Arrangerer minst 2 brannøvelser i året. Vi har hatt praktiske øvelser (krype under pledd).
- Brannbilbesøk

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Vi skriver referat etter hver brannøvelse, og reflekterer over hva vi lærte av øvelsen.

Trafikkforståelse

Mål: barn skal utvikle god adferd og gode holdninger ute i trafikken

Dette får vi til ved å:

- Bruke det pedagogiske opplegget Naffen
- Arrangere sykkeluker med praktiske øvelser (balanse, skilt)
- Skolegruppa har tema om trafikken og øver trafikkregler i praksis på tur
- Bussturer

Førstehjelp

Mål: barn skal utvikle bevisstheten om førstehjelp hos både barn og voksne.

Dette får vi til ved å:

- Bruke det pedagogiske opplegget Henry – førstehjelp for barnehagebarn
- Utfører praktiske øvelser (stabilt sideleie, fatle og bruke Henry.)
- Når uhellet er ute er det avgjørende at vi tar ansvar, viser omsorg og henter hjelp. Dette gjelder både små og store. Arrangere førstehjelpsdager (styrt voksenlek).

Fuglene gjennom hele året

Mål: Barna skal lære om fugler vi finner i den norske naturen, deres levemåte og behov gjennom årstider. Barna skal lære seg å iaktta, undre seg og observere og samtale om fuglene.

Dette får vi til ved å:

- Fuglekarnapp – alle avdelinger har hver sitt fuglekarnapp som de rensker om våren, fyller med kvister og mat i vinteren og observerer aktivt i hverdagen.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

- Vi lager fuglematen som vi henger opp, vi vedlikeholder og observerer fuglekasser rundt i nærområdet. Bruker fuglebøker til innhenting av fakta og gjennomfører temaorienterte samlingsstunder.

Vårt syn på

Livsmestring

Ny rammeplan førte med seg et nytt avsnitt som heter livsmestring og helse. Dette ser vi i sammenheng med vårt syn på omsorg, lek og læring som danner grunnlaget for vårt arbeid med å tilby barna erfaringer som fremmer livsmestring. Rammeplanen sier: «Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.» Barnehagen har som oppgave å støtte barnas utvikling av egen identitet og selvilde. Gjennom å delta i fellesskapet i barnehagen vil barna få kunnskap om seg selv og kunne bli bevisst sin egen personlighet. Ved at barna møter utfordringer i trygge relasjoner og omgivelser i barnehagen, der de får støtte og veiledning på handlinger og holdninger, vil de få et positivt forhold til seg selv og andre. For oss voksne i Kausvol er det veldig viktig å kunne gi barna de rette vekstforholdene. «Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.» Rammeplan for barnehagen.

Vi skal jobbe ut ifra Rammeplanens og barnehagens verdigrunnlag i relasjon med barna, støtte og veilede hvert enkelt barn og hele gruppen. Vi skal hjelpe barnet til å tilpasse seg en gruppe, oppmuntre dem til å være selvstendige og la dem være kritiske til normer og ulike former for påvirkninger.

Vi skal tilrettelegge for at barna får brukt sine evner i forskjellig lek- og læringsprosesser. Lek er førskolebarnets viktigste aktivitet, og leken betyr mye for barnets

personlighetsutvikling. Gjennom leken fremmes barnets utvikling på alle områder: intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Av den grunn har leken en sentral plass i dagsrytmen i Kausvol gardsbarnehage.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Barns medvirkning

Rammeplanen legger vekt på at den pedagogiske virksomheten skal organiseres og planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning. Vi skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Vi legger vekt på at barna skal få medvirke til innholdet i sin egen barnehagehverdag uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. Vi voksne i barnehagen tar utgangspunkt i hvert enkelt barns utvikling og uttryksmåte, er lyttende og observante i forhold til kroppsspråk, handlinger og verbalt språk. Ved å la alle barna få medvirke i hverdagen og møte voksne som er tydelige, lytter og samtaler med barna, øker deres forståelse og respekt for andre barns ønsker og valg.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

1. januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet. Den nye loven skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Det er hele barnehagens ansvar og sørge for et inkluderende miljø. Dette er en nasjonal satsning i regi av Utdanningsdirektoratet som dreier seg om kompetanseutvikling for barnehager, skoler, myndighet og eiere om mobbing og andre krenkelser. For oss i barnehagen betyr dette:

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barna har det.
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra.

Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra. Hvordan oppdage at et barn ikke har det bra?

- gjennom å snakke med barna
- ansatte ser noe eller fanger opp noe i samtaler med andre barn
- foreldre som melder fra at det har skjedd noe i barnehagen
- barn som forteller om noe som har skjedd
- endringer i atferd hos barn eller i barnehagegruppa

Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. Vi skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering. Det viktigste er forebyggende arbeid hvor målet er å skape et trygt og godt barnehagemiljø for alle og forebygge mobbing og

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

krenkelser. Hos oss i Kausvol vil temaer fra halvårsplanene som bygger på vennskap og fellesskap og mangfold og gjensidig respekt være gode verktøy i det forebyggende arbeidet. Dette er et kontinuerlig arbeid og det handler blant annet om å bygge gode, tillitsfulle relasjoner, både mellom barn og voksne, og barna imellom.

Rammeplan for barnehager *«Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.»*

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud, i samarbeid med det offentlige. Barnehagens innhold formidles slik at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.

Språkmiljø

Lesing og samtaler ved hjelp av bøker har stor verdi for barns språkutvikling, viser Skandinavisk barnehageforskning. For å lykkes i arbeidet med barns språk er det avgjørende å ha fokus på språk og leseaktiviteter i hverdagen.

Skolegruppa

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna skal få en trygg og god overgang fra barnehage til skole. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen, og vi skal legge til rette for at de har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Femåringene i barnehagen møtes til felles skoleforberedende aktiviteter gjennom hele det siste året i barnehagen. Skolegruppa tar utgangspunkt i aktiviteter fra Lekbasert læring som er et forskningsbasert førskoleopplegg. Lekbasert læring skjer når barn får være med i aktiviteter hvor de er aktive og engasjerte, hvor de opplever mening og er i samspill med andre barn og voksne. Barns medvirkning er et kjennetegn på lekbasert læring. Barna skal oppleve en sammenheng mellom barnehage og skole ved at de tilbys alderstilpasset aktiviteter som innbyr til lekbasert læring.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

De 2 viktigste byggesteinene i opplegget er *Trygge varme relasjoner*, der barna kan trives, leke, utfolde seg og lære. *Lekbasert læring*, barna lærer når de er engasjerte, aktive, i interaksjon og når de opplever mening. I førskoleopplegget har vi 4 områder som er viktig for at barn skal klare seg bra faglig og sosialt på skolen. Det er *sosial kompetanse, selvregulering, matematikk og språk*.

I skolegruppa skal barna lære seg basisferdigheter som de har med seg videre i skolen, for å mestre skolehverdagen på en best mulig måte. I dette arbeidet støtter vi oss til styringsdokumenter fra både stat og kommune. Stange Kommune har utarbeidet en handlingsplan for å trygge overgangen barnehage – skole for alle barnehagebarn. Vi drar på besøk til barnas skoler på våren der vi enten deltar i en time eller på en tur. Vi utforsker skolegårdene og gjør oss kjent. I tillegg til å jobbe med matematikk, bokstaver og språkutvikling, skal skolegruppa jakte due på overnattingstur i september, bruke nærmiljøet som opplevels- og læringsarena og dra på en lang dagstur før vi avslutter skolegruppeåret med en høytidelig avslutning til sommeren.

Digital praksis

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring». Vi skal støtte barnas læreprosesser og være med på å skape et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Vi skal være aktive sammen med barna ved bruk av digitale verktøy og utøve digital dømmekraft. Dette betyr at vi skal bruke verktøyene med omhu og bidra slik at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Tilvenning

Den første tiden da barnet starter i barnehagen er perioden som vi kaller tilvenning/tilknytning. Vårt fokus er at alle barna skal føle seg trygge og ivaretatt og få en god start her i Kausvol.

Denne perioden bruker vi på å bli kjent med barnet og dere foreldre. Her er samarbeidet med dere foreldre utrolig viktig. Det er dere som kjenner barnet aller best og kan være deres stemme og talerør slik at vi kan gjøre overgangen fra hjem til barnehage så god som mulig. All den informasjonen dere gir oss er noe som vi bygger videre på slik at barnet får sine behov dekket. Vi kan absolutt ikke erstatte dere foreldre, men vi ønsker å være en god nummer 2.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Å skape en slik tilknytning tar tid, og den kommer etter hvert som barnet opplever at vi er der, ser de, støtter, trøster og gir nærhet om igjen og om igjen over tid. Vi kan heller ikke ta bort savnet etter foreldrene, men vi kan tilby å være i følelsen sammen med barnet. Det gjør det lettere å tåle savnet.

Vi snakker mye om trygghetssirkelen i tilvenningsfasen. Den handler om at barna utforsker fra sin trygge havn. Barn kan sitte på fanget og følge med på det som skjer rundt seg. Etter en stund vil barnet ned fra fanget for å utforske litt på egen hånd. Etter en stund klatrer barnet opp på fanget igjen. Fanget er for barnet en trygg ladestasjon. Her fyller de seg opp og blir trygge, før de kaster seg ut for å utforske. I begynnelsen trenger barnet ladestasjonen sin lenge og ofte, men etter hvert kan barnet holde på lenger før de trenger å lades. Og da er heller ikke behovet så stort for å sitte på fanget, det kan være nok å bare møte blikket til trygghetspersonen og få bekreftelse at det blir sett.

Tilvenningsfasen er i utgangspunktet satt til tre dager, men vi vet at det ofte tar lengre tid enn det for at barnet skal bli såpass trygt på personalet og lokalet. Vi anbefaler også at foreldrene forsøker å gjøre dagene så korte som mulig de første ukene for å sikre en best mulig tilvenning for deres barn. Dette fordi det tar tid og mye energi å venne seg til sin nye hverdag i barnehagen.

Tilknytning

For å kunne utvikle seg faglig og sosialt er barn avhengig av å møte trygge og tydelige voksenpersoner i hverdagen sin. Å kunne bli møtt av en de stoler på og som gir barnet støtte er viktig for barnets sosiale og kognitive utvikling.

Erfarer barnet gjentatte ganger at den voksne er til stede og kan gi trøst og støtte når barnet har behov for det, og samtidig vet at det er rom for egentid og egenutfoldelse, frigjøres energi til å kunne utforske, lære og oppleve mestring fordi den voksne er en trygg base som barnet kan utforske fra.

For oss voksne som jobber med de minste, er det viktig å ta oss god tid til å bli kjent med alle barna på vår avdeling i barnehagen. Gjennom ulike måter og ulike situasjoner bygger vi en god relasjon til hver enkelt, hvor metodene

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

er preget av varme og støtte, og skaper en trygg atmosfære i vår felles hverdag.

Barn danner seg et bilde av seg selv og sin egen verdi og betydning ut ifra hvordan nære voksne responderer, snakker til og hvordan de anerkjenner barna. For de minste barna handler det om at vi svarer raskt og tilpasset på barns initiativ, spesielt på gråt når de trenger trøst og hva de uttrykker gjennom kroppsspråk. Her er det viktig å «lese» barnets signaler og sette ord på det man tenker at barnet ønsker (man tolker barnet og dets signaler). Ved å gjøre det merker barnet at det blir tatt på alvor, den voksne lytter og barna får støtte der de trenger det og danner seg erfaringer om seg selv og sine egne følelser. Vi voksne bruker oss selv som et verktøy i vårt arbeid med barna.

Varme og omsorgsfulle voksne som ser, bekrefter og anerkjenner alle, det er en viktig faktor i det enkelte barnets sosiale læring i samhandling med andre barn. Det er viktig at barna opplever gode relasjoner, det gjør dem bedre rustet til å danne egne, gode relasjoner når de begynner i storbarn-avdeling og senere ved skolestart.

Barnet vil i samspillet med de første tilknytningspersonene etablerer «indre arbeidsmodeller» for samspill og disse samspillerfaringene vil påvirke hvordan barnet vil forholde seg til andre voksenpersoner de møter senere i livet.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Med utgangspunkt i rammeplanens fagområder, barnehagens og kommunens satsingsområder utarbeider barnehagen en årsplan. Avdelingene har halvårsplaner og ukeplaner. Halvårsplanene legges ut på hjemmesiden og ukeplanene ligger i KIDPLAN. Vi har i tillegg interne planer for ulike aktiviteter og opplegg.

Vi ønsker å formidle til foreldrene hvordan barna har det i barnehagen. Dette gjøres gjennom daglige samtaler, bilder og tavleposter som legges ut i KIDPLAN.

Vi vurderer det daglige arbeidet vårt på bakgrunn av samtaler med barn, foreldre og ansatte, og periodevis i løpet av personal- og avdelingsmøter. Dette blir formidlet i halvårsevalueringer.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

KIDPLAN

På app-en Kidplan får foreldrene tilgang til fravær, fri og ferieregistrering, ukeplan, bilder og tavlepost med viktig informasjon om barnehagehverdagen. I tillegg til daglig kommunikasjon, vil informasjonen foregå der, så last ned app og sett på varsel så du som forelder får med deg det som skjer til beste for barnets hverdag.

Nettsida www.kausvol.no er en viktig del av barnehagens dokumentasjon. Der finner dere mer utfyllende informasjon i forhold til det som er presentert i årsplanen. Her legger vi også ut dokumenter, informerer om barnehagens innhold

Vi er også på facebook, både med en åpen side og med en lukket gruppe for foreldrene. Vi har et gjennomtenkt forhold til dette med bilder som publiseres på åpne sosiale medier og legger vekt på å vise aktivitetene barna gjør i stedet for ansikter.

Inkluderende barnehagemiljø - et samarbeidsprosjekt med barnehagene i Stange kommune

Felles satsningsområde for både kommunale og private barnehager i barnehageåret 2022/2023, vil være å avslutte kompetansepakken inkluderende barnehagemiljø» i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette skal være med å styrke barnehagens kompetanse i å skape og opprettholde et godt barnehagemiljø, samt forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser. Handlingsplan for et inkluderende barnehagemiljø er utarbeidet, dette med bakgrunn i at det fra 01.01.21 trådte i kraft et nytt lovverk som omhandler dette. Jfr. barnehageloven §§ 41,42 og 43.

Handlingsplanen for inkluderende barnehagemiljø og den finner dere her, <https://www.stange.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehager/inkluderende-barnehagemiljo/>

Foreldresamarbeid

Det er den daglige kontakten i bringe- og hente-situasjonen som er utgangspunktet for foreldresamarbeidet, der vi utveksler informasjon og drøfter spørsmål og problemer som kan oppstå. To ganger i løpet av året skal vi ha foreldresamtaler der vi kan snakke sammen i fred og ro. Det vil være en samtale på høsten og en etter behov på våren. For to-åringene er den ene av disse samtalene lagt til måneden barnet fyller to år. Dette er et

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

samarbeid med helsestasjonen. Vi observerer barnet i barnehagehverdagen og skiver et notat som helsestasjonen bruker til to års kontrollen. Foreldresamtaler kan også avtales etter behov.

Det vil være to foreldremøter i løpet av året. Ett på høsten med ny informasjon og ett på våren med et tema og en ekstern foredragsholder. Her ønsker vi innspill fra foreldrene.

Foreldrerådet

Barnehagens foreldreråd består av alle foreldrene.

Samarbeidsutvalget (SU)

Fra foreldrerådet skal det velges en representant og en vararepresentant fra barna over tre og en representant og en vararepresentant fra barna under tre år til barnehagens samarbeidsutvalg. I tillegg sitter to representanter for ansatte, styrer og eier i SU. Samarbeidsutvalgets oppgave er å være et samarbeidsorgan mellom foreldre, personalet og eiere. Samarbeidsutvalget godkjenner også barnehagens årsplan.

Andre samarbeidspartnere

Stange kommune, Hedmarken interkommunale pedagogisk-psykologisk tjeneste (HIPPT), spesialpedagog, logoped, helsestasjon, Stangehjelpa og barnevernet er barnehagens samarbeidspartnere ved behov. Barnehagen samarbeider ved behov med Laila Dufseth som er klinisk ernæringsfysiolog. Hun hjelper oss å sette fokus på et sunt og næringsrikt kosthold i barnehagen.

Høgskolen i Innlandet og Storhamar videregående skole samarbeider vi med ved å ta inn studenter og elever til praksis og studiebesøk hos oss. Vi tar også imot mennesker som har behov for språkpraksis eller arbeidstrening.

Vi gir tankene vinger og føttene røtter!

Du har nå kommet til endes i årets årsplan. Dersom du har spørsmål eller forslag til endringer så kontakt oss☺. Vi er her for barnet ditt og deg, og jobber alt vi kan for å få dagene gode for barn, foreldre og ansatte.

